

Perhe- ja sosiaalipalvelut/Työikäisten palvelut

1.2.2023

Terveyssoseaalityön ja -ohjauksen vastuuyk-
sikkö

Sosiaaliohjaus Terveyssoseaalityössä

1 Tausta ja tarve

Terveyssoseaalityö ja -ohjaus on yksi Sosiaali- ja perhepalveluiden Työikäisten vastuuyksikkö. Yksikkö on ennen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen käynnistymistä ollut EPSHP Seinäjoen sairaalan keskittynyt työyksikkö, joka on vastannut sairaalan potilaiden sosiaalityöstä. Työtä ovat tehneet yksinomaan sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjauksen työtehtäviä ja toimia ei yksikössä ole ollut. Hyvinvointialueelle siirtymisen yhteydessä ne sosiaalityöntekijät, jotka työskentelivät psykiatrian toimialueella pääosin ns. terapeuttisessa työssä, siirtyivät miepä-palveluiden palvelualueelle. Tällä hetkellä Terveyssoseaalityön ja -ohjauksen vastuuyksikön resurssi on 1 vastuuyksikköjohtaja + 15 sosiaalityöntekijän tointa ja 1 toimistosihteerin toimi.

Ylemmän korkeakoulututkinnon omaavien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut haastavaa terveyssoseaalityössä kuten kaikissa sosiaalityön yksiköissä. Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen suorittaneiden saatavuus on jonkin verran parempi, mutta myös heidän rekrytoinnissa on ollu ajoittain haasteita varsinkin reuna-alueilla. Sosiaalityön ja -ohjauksen tehtävien erilaisuuksia, vaatimuksia ja rakenteita on selvitetty ammattikorkeakoulutuksen käynnistymisestä lähtien. Tehtävärakenteesta on annettu STM:n suositus (Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön tehtävärakennesuositus 2007) ja rakennetta on myös maakunnallisesti tarkasteltu osana SOIL -hanketta (Volanto S., Rinne P. & Toikko T. (2014) SOIL – Sosiaalihuollon tehtävärakennemalli). Sosiaaliohjausta on systemaattisesti vahvistettu osana terveyssoseaalityötä mm. Päijät-Hämeessä.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen Terveyssoseaalityön ja -ohjauksen yksikössä on tammikuussa 2022 viisi täyttämätöntä sijaisuutta ja yksi avoin sosiaalityöntekijän toimi. Sijaisuuksia ja aikaisempaa avointa tointa on yritetty täyttää, mutta sosiaalityön tekijän kelpoisuuden tai sijaiskelpoisuuden omaavia hakijoita ei ole ollut. Hyvinvointialueelle siirtyminen ja työn osittainen uudelleenorganisointuminen tulee johtamaan useiden sosiaalityöntekijöiden tehtävien avautumiseen ja rekrytointitilanne heikkenee entisestään.

Tulevaisuuden Sotokeskus (TSK) – hankkeessa on yhteistyössä Terveyssoseaalityön kanssa käynnistetty syksyn 2022 aikana sosiaaliohjauksen paikkaa terveyssoseaalityössä tarkasteleva selvitystyö. Osana tätä selvitystyötä on toteutettu terveyssoseaalityön yksikössä työntekijöille suunnattu webropol-kysely, jolla on kartoitettu sosiaaliohjaajalle soveltuvia työtehtäviä ja yleistä mielipidettä. TSK-hankkeen suunnitelmassa on sovittu sosiaaliohjauksen pilotin käynnistämisestä.

Perhe- ja sosiaalipalvelut/Työikäisten palvelut

1.2.2023

Terveyssoseaalityön ja -ohjauksen vastuuyk-
sikkö

Sosiaaliohjaus terveyssoseaalityössä	aikataulu
Sosiaaliohjaukseen soveltuvien tehtävien kartoituksen tulokset (kysely) ja niihin vaadittavan sosiaaliohjauksen resurssin kartoitus (vastuuyksikköjohtajan nimeämisen jälkeen)	11/2022 – tehty 1-2/2023
Pilotin työryhmän nimeäminen ja aikataulutus	1/2023
Sosiaaliohjauksen prosessi terveyssoseaalityössä	2-3/2023
Sosiaaliohjauksen juurruttaminen terveyssoseaalityön rinnalle terveydenhoidossa toteutettavaan sosiaaliohjaukseen ja soseaalityöhön,	kevät 2023 - syksy 2023

Kuva 1. TSK -hankkeen suunnitelma

2 Pilotoinnin tavoite, suunnitelma ja tulokset

Pilotin tavoitteena on käynnistää ja kokeilla arvioiden sosiaaliohjauksen työtä osana terveyssoseaalityötä. Sen päätavoitteena on henkilöstön saatavuuden parantaminen ja henkilöstörakenteen keventäminen Terveyssoseaalityössä ja -ohjauksessa. Pilotilla selvitetään vähintään yhden soseaalityöntekijän toimen muuttamista sosiaaliohjaajan toimeksi.

Pilotin alatavoitteena on:

- Sosiaaliohjauksen tehtävänkuvan muodostaminen
- Tehtävän ja toiminnan arviointi pilotoinnin aikana
- Jatkotoimenpiteistä päättäminen

Sosiaaliohjauksen pilotointia varten rekrytoidaan kaksi (2) sosiaaliohjaajaa Terveyssoseaalityön ja -ohjauksen vastuuyksikköön ajalle 1.3-31.12.2023.

TSK-hankkeen suunnitelman mukaisesti pilotille pyydetään nimeämään työryhmä työikäisten palvelujen palvelualueelta ja TSK-hankkeesta. Työryhmään esitetään seuraavia: Anneli Riski (TSK-hanke), Jutta Paavola (työikäisten palvelualuejohtaja), Marjaana Elsinen (soseaalityöntekijä Terv.sos) ja Anne Hartikka (soseaalityöntekijä Terv.sos). Pilottiryhmää voidaan täydentää tarpeen mukaan. Pilotointiryhmän tehtävänä on muodostaa sosiaaliohjauksen lähtötilanteen mukainen tehtäväkuva, ohjata rekrytoitavia työntekijöitä, arvioida ja edelleen muotoilla tehtäväkuvaa pilotoinnin aikana ja tehdä esitys jatkotoimenpiteistä.

Perhe- ja sosiaalipalvelut/Työikäisten palvelut

1.2.2023

 Terveyssozialityön ja -ohjauksen vastuuyk-
sikkö

Alustava työsuunnitelma

Helmikuu	Pilottityöntekijöiden rekrytointi Tehtävän kuvan muodostaminen Arvioinnin toteuttamisen alustava suunnitelma
Maaliskuu	Työntekijät aloittavat pilotoinnin Tehtävän kuvan täsmentäminen Arviointisuunnitelman täsmentäminen
Maaliskuu-joulukuu	Pilotointi käynnissä
Kesäkuu	Väliarviointi 1
Syyskuu	Väliarviointi 2
Marraskuu	Loppuarvioinnin valmistelu ja jatkotoimenpiteiden valmistelun käynnistäminen

Pilotin tuloksena syntyy Terveyssozialityön ja -ohjauksen sosiaaliohjaajan tehtävänkuvaus ja arvio sosiaaliohjaajan tehtävän soveltuvuudesta osaksi Terveystieteiden toimialueella työskentelevien sosiaalihuollon ammattilaisten ammattirakennetta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

3 Panokset ja kustannusarvio

- Avoin sosiaalityöntekijän toimi jätetään toistaiseksi täyttämättä ja sen sijaan avataan määräaikainen sosiaaliohjaajan toimi pilotoinnin ajaksi maaliskuu-joulukuu (1).
- Tulevaisuuden Sotokeskus-hankkeen kanssa on neuvoteltu 50% työntekijäpanoksen käyttämisestä pilottiin ja kehittämiseen (0,5)
- Yksikön pitkäaikaisia poissaoloja yhdistämällä vastuuyksikön talouteen syntyy säästöjä. Näiden säästöjen turvin mahdollistetaan toisenkin työntekijän kokoaikainen työpanos pilottiin (0,5).

Kustannusarvio	3-12/2023
Säästöt/tulot	
sos.tt täyttämätön 12kk sivukuluineen	61000
Tsk-hanke (50% työpanos sos.ohj)	16000
vapaiden vaikutus (4kk)	20000
Yhteensä	97000
Menot	
Palkat sivukuluineen	64000
Matkakulut	1000
Muut kustannukset	5000
Yhteensä	70000